

Nebo raději národní jazyk?

Nedávno jsem četl v časopise pro mládež dopis kteréhosi čtenáře, který /bez větší dávky-informovanosti o našem jazyku/ psal s trochou nevážnosti o esperantu. Ptal se, proč se raději nevěnuje čas a práce, nutné ke studiu esperanta ke studiu jednoho z hlavních živých jazyků ...o"

I když bychom přehlíželi skutečnost, že mezinárodní jazyk je právě jedním z živých jazyků (poněvadž jím jistě mluví více lidí, než na př. skotským "gaetským" jazykem - a ten se dosud nikdo neodvážil nazvat mrtvým!), můžeme na otázku odpovědět a tisíckrát již bylo odpovězeno různými důkazy; avšak dnes si přeji se omezit jen na jedinou odpověď, která pravděpodobně ze zdvořilosti nebyla ještě příliš často vyslovena.

Zdvořilost je úctyhodná, přece však je někdy užitečné dáti srozumitelnou a pádnou odpověď.

Mluvím od narození jednou z "hlavních živých řečí", které někteří lidé přisuzují úlohu "mezinárodního jazyka". A přeji si konečně veřejně zaznamenat skutečnost, že velmi nerad poslouchám cizince, kteří věnovali mnohé roky studiu tohoto jazyka, jak s ním špatně zacházejí, jej komolí a týrají. Netěší mne vybírat svou slovní zásobu přiměřeně elementárním znalostem i dosti "pokročilých" mluvících, poslouchati a čísti jejich groteskní mluvnické chyby a jejich ohavnou výslovnost; mám už dost kostrbatých konverzací, přímých nedorozumění obou rozmlouvajících, všedních výrazů pro nedostatek schopnosti vyjádřit hlubší myšlenky cizím jazykem, mých špatně pochopených idiomů se strany cizinců a jejich ztrnulé nevystižnosti. Často jsem vyslechl s mrzutým potěšením dva cizince, kteří se domlouvali jazykem, o kterém si mysleli, že je to angličtina; to mne přivedlo na myšlenku, že angličtina je vhodným mezinárodním pojítkem pro všechny, kromě rodilých Angličanů!

Na druhé straně, mluvím-li já sám francouzsky, kterýžto jazyk jsem studoval na universitě a kterým mluvím zcela plyně, trpím mukami, protože jsem si vědom svých nedostatků jazykových znalostí z francouzštiny a protože si nemohu býti nikdy zcela jist, že říkám přesně to, co si přeji říci ...

S esperantem - je to třeba říkat? - nic podobného se nemůže stát. Mluvíme-li esperantsky, setkáváme se na stejné neutrální základně a to, neváhám tvrdit, se nikdy nestává mezi těmi, kteří mluví od narození některým národním jazykem, a těmi, kteří se mu naučili později v životě. Za třicet roků jsem se setkal jen jednou s 'cizincem' (slovo, jehož anglický překlad má nepříjemný odstín, a který ale nemá slovo esperantské), o kterém jsem si myslel, že je rodilým Angličanem a on bydlel v Anglii více než 25 roků.

Národní jazyky jsou vhodné pro příslušníky stejného národa. Esperantisté nemají v úmyslu potlačit tyto jazyky; jsou to právě ti, kteří to slepě dělají, chtějící vnutit těmto jazykům úlohu mezinárodního jazyka. Naopak, užívání esperanta ochrání národní jazyky. Neesperantistům říkám: ruce pryč od mého mateřského jazyka. Pomněte na citlivost těch, kteří jej znají a milují.

Přirozeně, a se učí a čte v národních jazycích, kdo chce. V případě nutnosti v cizí zemi nechá se samozřejmě použít jazyků, jimiž bychom se dotázali na cestu a objednali si jídlo. Proč ne? Ale zásadně usilujeme o užívání mezinárodního jazyka na poli vážné mezinárodní práce.-

Auld

/Z revue Esperanto/

William Auld, Skot, povoláním profesor anglické literatury je jedním z největších nynějších esperantských básníků, nesmírný talent, básník radosti a rozechvělé smyslové mladosti. Jeho sbírka básní vyšla v rozsáhlém díle Kvaropo. Další jeho dílo Infana Raso je velkolepá epea lidstva v 25 kapitolách, myšlenkově na sebe navazujících, obsahující celou filozofii autora. Byl hlavním spolupracovníkem a redaktorem na Anglické antologii v esperantu. Vynikající překladatel.

V Belo Horizonte, hlavním městě brazilského státu Minas Geraes byl při příležitosti 60. výročí založení města postaven na Náměstí esperanta pomník velkému ideálu, krásné budoucnosti - esperantu.

Řada světšých časopisů, zvláště literárních se vrací na svých stránkách k setkání esperantistů na světovém festivalu mládeže v Moskvě, popisuje jejich setkání a vypráví o roli esperanta pro dorozumění mezi národy. Časopis Sov. Belorussija uveřejňuje rozmluvu se známým běloruským spisovatelem Janko Maurem; tento používá esperanta již mnoho roků ve své literární tvorbě.

Další esperantský film bude mít svou premieru na 43. světovém sjezdu esperanta v Mohuči pod názvem Po stopách minulosti.

Esperantské hnutí v Rostově nad Donem stále roste. Zvláště činně pracuje esp. sekce při Domě učenců. Velmi potěšitelné je, že mezi tamními esperantisty je mnoho učenců, docentů, kandidátů věd a jazykovědců.

Oděsa je velký přístav na březích Černého moře s více než 600.000 obyvateli. Také tam esp. hnutí nabývá rychle půdy. Při domě učenců je esperantská sekce se dvěma kroužky, dva kroužky jsou v námořnické škole, další ve strojírenském podniku. V Armenii začal vycházet esp. časopis pod redakcí univ. prof. Sevaka.

Maďarský ministr pro dopravu a poštu Istvan Kossa v dopise Zemské esperantské radě maďarské prohlašuje, že esperanto je nezbytné nejen jako kulturní činitel, ale i jako pomocník v obchodě a turistice. Mimo to je důležitým činitelem ve službách míru a jazykem mezinárodních setkání.

Slavný maďarský pianista Imre Ungar, laureát Chopinovy ceny, který je esperantistou, přijel na pozvání polského ministerstva osvěty do Polska. Imre Ungar koncertoval se skvělým úspěchem v mnoha polských městech. V Krakově uspořádali tamní esperantisté na jeho počest slavnostní večírek v paláci Domu osvěty, kde mají sídlo.

Letní tábory esperanta u nás. Esperantský seminář pro Mládež v Žimrovicích u Opavy bude ve dnech 6. - 19. 7. v krásném údolí řeky Moravice. Je určen hlavně pro vedoucí skupin.

Letní esperantská kolej v Županovicích, blízko přehrady Slapy, bude uspořádána ve dnech 6. - 19. 7. Kursy budou pro začátečníky, pokročilé a kursy konverzační.

Letní esperantský tábor v Lančově, na louce u Stříbrného zálivu u Vranovské přehrad bude ve dnech 20.7. - 2.8. pro pokročilé a učitele, od 3.8. - 16.8. pro začátečníky, pokročilé a děti.

Cena Kčs 250.- na 14 dní ve všech táborech. Přihlášky přijímá:
V. Kočvara, Kamenec 251-3, Ostrava 8.

Sledujte pořady našich schůzí! Přikládáme nové programy na květen až srpen. Přikládáme také platenky na vyrovnání členského příspěvku Kčs pro rodinné příslušníky Kčs 6.--, registrační příspěvek aspon Kčs 5,--

J.V.